

УДК 332.122

Кошкалда І.В., Домбровська О.А., м. Харків, Україна

Державний біотехнологічний університет

**ДУАЛЬНА СИСТЕМА ОСВІТИ ЯК ОСНОВА
ПІДГОТОВКИ КАДРІВ У СФЕРІ ГЕОДЕЗІЇ ТА
ЗЕМЛЕСТРОЮ**

Сучасний ринок праці вимагає перегляду традиційних підходів до професійної освіти. Роботодавці сьогодні цікавляться не лише теоретичними знаннями випускників вищих навчальних закладів, але й їх готовністю до практичної діяльності. Проте освітні установи поки що не готові повністю переорієнтуватися на ці нові вимоги. Запровадження інноваційних підходів, використання міжнародного досвіду в організації навчального процесу та комп'ютеризація освітнього середовища є кроками, спрямованими на підвищення професійного рівня випускників вищих навчальних закладів

Дуальна система освіти - це освітній підхід, який поєднує теоретичну навчання в навчальних закладах з практичним навчанням на робочих місцях в реальних компаніях або підприємствах. Ця система сприяє підготовці студентів до професійної діяльності, надаючи їм можливість здобувати практичні навички та досвід, які вимагаються на ринку праці.

До основних цінностей, які утворюють основу дуальної системи освіти, належать рівність гуманістичних і моральних цілей, компетентнісний підхід, розвиток професійних навичок та соціально-професійних відносин.

**Таблиця 1 – Порівняння дуальної та традиційної систем
підготовки фахівців геодезії та землеустрою**

Традиційна система	Дуальна система
Більше 70 % занять – теоретичні, проходить у ВНЗ	Здобувачі одночасно навчаються у ВЗН і працюють у відповідних галузях
Часто виробнича практика не відповідає запитам роботодавців	Виробнича практика максимально наближена до реальних умов
Здобувач може отримувати стипендію, але вона нижче прожиткового мінімуму	Під час навчання студент отримує конкурентну зарплатню від підприємства
Після завершення навчання немає достатнього практичного досвіду	Здобувач отримує реальний професійний досвід, який може записати в своє резюме
Здобувачі зазвичай повинні слідувати загальним курсам та програмам, визначеним навчальним закладом	Дозволяє обирати шлях навчання, який найкраще відповідає їхнім інтересам і потребам, що допомагає розвивати їхні потенційні можливості.

Отже, дуальна система освіти різницю від традиційної системи підготовки в тому, що вона акцентує на практичних навичках та партнерстві з роботодавцями для забезпечення вищого рівня підготовки для ринку праці.

Дуальна система освіти популярна та добре розвинена в зарубіжних країнах, особливо в Європі. Так, Фінляндія славиться якісною та доступною вищою освітою, проте деякі програми також включають дуальні аспекти для підготовки

фахівців до робочого життя. Наприклад, у провінції Квебек (Канада) існує програма "Diplôme d'études professionnelles" (DEP), яка комбінує навчання та практичний досвід. Досить відомими своєю дуальною системою навчання є Австрія, Німеччина, Швейцарія, Швеція. Ці приклади демонструють різноманітність і глобальну поширеність дуальної системи освіти, яка надає студентам можливість поєднувати навчання з реальним досвідом роботи.

Переваги для закладів вищої та фахової передвищої освіти, які застосовують аспекти дуальної форми навчання для підготовки кадрів у сфері геодезії та землеустрою:

- здійснення цільової підготовки підготовлених кадрів для підприємств;

- використання матеріально-технічної бази підприємств для навчання здобувачів освіти на сучасному виробничому обладнанні з урахуванням інноваційних змін у виробничих технологіях;

- розділяти витрати з роботодавцями щодо підготовки кваліфікованих фахівців;

- відкривати можливості підвищення кваліфікації та стажування;

- сприяння швидкому професійному зростанню здобувачів освіти;

- забезпечувати тісний взаємозв'язок й взаємовплив різних систем, що призводить до якісних змін в освіті;

- здійснення інституційних досліджень і консультування;

– здобувач освіти не просто отримує кошти, а здобуває максимально концентровані та корисні знання, які стосуються безпосередньо його фаху [1].

Отже, дуальна система навчання приводить до знищення розриву між теоретичним навчанням і практичною роботою під час підготовки майбутніх фахівців. Вона відкриває нові можливості для підвищення ефективності навчання кадрів, дозволяючи враховувати вимоги роботодавців стосовно розвитку професійних навичок робітників. Крім того, ця система стимулює роботодавців інвестувати в освіту, оскільки вони отримують від неї якісно підготовлених фахівців. Дуальна система навчання також сприяє більш різнобічному професійному розвитку здобувачів і створює нову мотивацію для навчання та отримання професійних навичок. Вона сприяє розробленню таких стандартів для сучасних професій та створенню нових робочих місць, які сприяють соціалізації молоді [2].

Дуальна форма здобуття освіти не повинна абсолютизуватися. Така форма здобуття освіти спрямовується, зокрема, і на адаптацію здобувача освіти до першого робочого місця, що відповідає його освітній спеціальності та кваліфікації. Завданням закладу освіти є набуття здобувачем освіти компетентностей, які дадуть змогу йому адаптуватися до різноманітних економіко-технологічних змін.

Література:

1. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти (схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2018 р. № 660-р).

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/kolegiya-ministerstva/02/kontseptsii-dualnoi-osviti.doc>

2. Пеньов О. В., Черкун В. В., Парахін О. О. Дуальна система освіти як основа підготовки кадрів для сільськогосподарського виробництва. Збірник науково-методичних праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного. Вип. 24, 2021 р.

<http://elar.tsatu.edu.ua/bitstream/123456789/13885/1>